

nent ocasió de la història humana, ha arribat al seu punt culminant en Jesucrist. Per una altra banda, exposen quina és la relació que hi ha entre la Tradició, el Magisteri i l'Esclatua en el seu servei a la transmissió de l'evangeli, és a dir, de la bona notícia que Jesús va portar i els apòstols van predicar. Es tracta també la inspiració, el cànon i la veracitat dels llibres sagrats i, finalment, prenent com a guia la Constitució del Vaticà II *Dei Verbum*, es donen unes pautes per a la interpretació de l'Esclatua, i la seva lectura dins de l'Església.

El lector d'aquesta traducció de la Bíblia podrà comprendre millor els esdeveniments que es narren si llegeix les abundants notes que s'hi inclouen. A més a més, les explicacions i referències a documents del Magisteri orienten a l'hora de descobrir el sentit espiritual del text bíblic, i a fer viva la Paraula de Déu en la seva dimensió personal i comunitària. Finalment, la lectura de les citacions, més de 3.000, de comentaris dels Pares de l'Església i autors espirituals, són exemples de com s'ha entès i actualitzat el missatge de l'Esclatua.

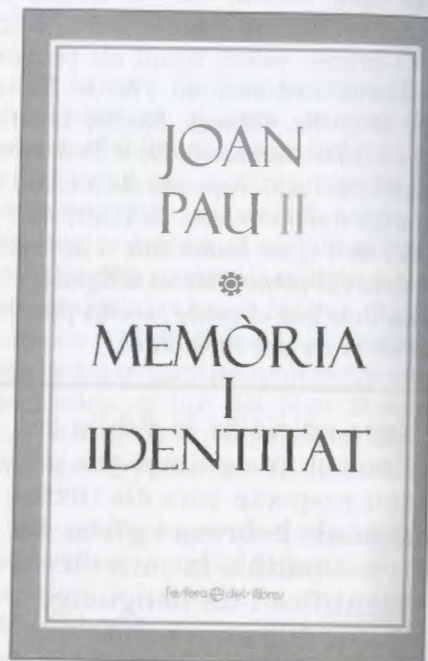
En la Bíblia és Déu qui surt a l'encontre de l'home, és Déu qui es fa Paraula, per parlar amb els homes i dones de tots els temps. Per això, el lector d'avui pot trobar als textos bíblics les respostes a les seves preguntes fonamentals. I aquest encontre és el que tracten de facilitar els autors d'aquesta traducció, deixant parlar la Bíblia, respectant la seva identitat i explicant com l'han entès els sants i els pastors de l'Església.

Glòria Heras

Joan Pau II

Memòria i identitat

L'Esfera dels llibres,
Barcelona, 2005,
218 pàg.

Aquest darrer llibre del Papa Joan Pau II té el seu origen en unes converses que va tenir l'any 1993 a Castelgandolfo amb els filòsofs polonesos Jozef Tischner i Kzristof Michalski. D'aquestes converses en surten les reflexions del Papa que ara s'han publicat.

La temàtica del llibre sembla que es pot agrupar en dos blocs: en el primer, es reflexiona sobre la inesgotable qüestió de la presència del bé i el mal a la Història. En el segon, es passa revista al decurs de la història d'Europa per aturar-se a la crisi contemporània.

Al primer bloc, hi ha més densitat teològica i originalitat; potser és per això que les respostes que dona Joan Pau II és el que més s'ha comentat d'aquest darrer llibre. Segons el Papa, ara difunt, "Déu ha imposat límits al mal", les arrels d'aquests límits estan en els Misteris de la Creació i de la Redempció. Pel que fa a la Creació, s'ha de dir que és bona perquè ha sortit de les mans de Déu. El pecat pot malmetre-la, però no fer-la dolenta. L'home està ferit, però no queda incapacitat per a la veritat i el bé.

Encara més important (més limitadora del mal, podríem dir) és la Redempció. Déu s'ha fet home en el seu Fill i ha vençut el pecat i ens ha donat una capacitat més potent de fer el bé. Capacitat de perdonar, de compadir-se, de misericòrdia.

A la segona part, Joan Pau II examina els grans trets de la història europea. Les llums i ombres de la Il·lustració, l'evolució cap a sistemes totalitaris i inhumans que han estat causa de les grans catàstrofes del segle XX. Aquests sistemes han estat vençuts, però si no es va a l'arrel del seus orígens es pot tornar a incidir en la seva inhumanitat. Això es percep en el consumisme egoista i en el relativisme tancat a la veritat.

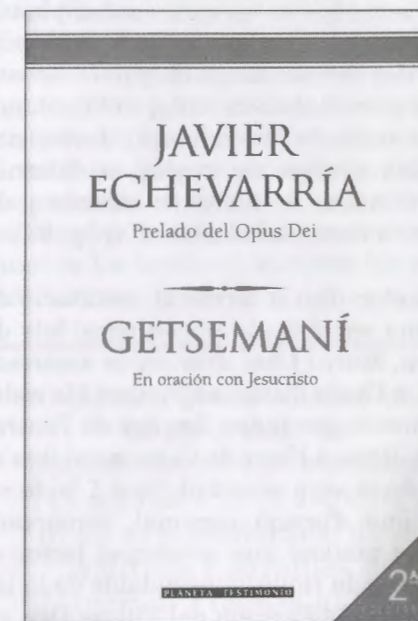
Tot i ocupant-se de la Història d'Europa, el Papa dedica molt espai a Polònia, el seu país; amb aquest motiu, Joan Pau II fa una autèntica teologia de la pàtria, bo i posant els seus fonaments en el mateix Déu Pare.

Joan Garcia Llobet

GETSEMANÍ. En oración con Jesucristo

Mons. Javier ECHEVARRÍA

Planeta - Testimonio
Barcelona, 2005, (2a. ed.),
272 pàg.

Amb un estil planer, d'una sòbria elegància i, al mateix temps, doctrinal i pietós, Mons. Echevarría, bisbe-prelat de l'Opus Dei, busca ajudar el lector a *ficar-se* personalment en l'escena de Jesucrist a l'Oració de l'Hort. Ens anima a entrar-hi com un personatge més ("sentirnos un personaje más en el Evangelio", pàg. 11), no pas a contemplar-la com a espectadors passius, sinó com algú que se sent compromès amb allò que passa, interpellat pels fets, als quals ha de donar una resposta personal.

D'aquí també que, al llarg de les seves pàgines, seguint el fil de la consideració de les actituds i paraules de Jesucrist, hi

hagi un fet constant que consisteix a proposar al lector que faci examen, que s'interrogui sobre la seva relació amb Déu, per tal d'animar-lo a identificar-se amb les actituds de Crist: "Jesús santo, Jesús bueno, te rogamos que nos adentres por el camino de la expiación que Tú anduviste: empújanos a que, contemplando en Getsemaní tu llamamiento a la oración, nos convenzamos de que la necesitamos personalmente" (pàg. 76) (la cursiva és nostra). "Tu tristeza, Jesús, nos impulsa a amar de verdad, a dolernos sinceramente de nuestras ofensas y de las de la humanidad entera" (pàg. 92).

L'autor duu a terme la meditació de l'escena seguint els textos paral·lels de Mateu, Marc i Lluc, aturant-se amorosament a l'hora d'anar esgranant els esdeveniments que tenen lloc des de l'entrada de Jesús a l'hort de Getsemaní fins al final de la seva oració al Pare. I ho fa en un clima d'oració personal, remarcant llums i matisos que acosten el lector al misteri, a la riquesa insondable de la intimitat de la Persona del Fill de Déu en aquell moment crucial, que Nostre Senyor anomenava "la seva hora". El text es va teixint, de manera natural, amb citacions de l'Antic i el Nou Testament, Pares de l'Església i el Magisteri. Conté també nombrosos textos de sant Josep maria, amb qui l'autor va conviure durant molts anys.

Quan va esgranant els aspectes i matisos de l'oració del Fill de Déu al seu Pare del Cel, l'autor ens acosta a la realitat de la humanitat de Jesucrist, a contemplar tota la riquesa de la seva perfecta natura humana. Aquesta contemplació es porta a terme enllaçant la consideració teològica amb l'espiritual i ascètica; i, alhora, la llum que brolla d'aquesta con-

templació es projecta damunt la nostra realitat personal, la de cadascun de nosaltres i la de la humanitat a la qual s'encamina la redempció. Una llum que, al mateix temps que il·lumina, comporta una exigència de resposta personal.

Les invitacions a donar-hi una resposta personal són contínues. La següent pot ser-ne una mostra: "Como las meditaciones anteriores, la de ahora será también un ir y venir de Jesús al alma, y del alma a Jesús. Primero, contemplarle, buscar su rostro, mirarle, verle vivir y entrar en agonía, adorarle: a Él y, con Él, al Padre en el Espíritu Santo. Y a continuación sacar enseñanza, penetrar su ejemplo, aplicarlo a nuestra existencia, examinarla para llegar a la compunción, a la conversión, al cambio de conducta que ha de tenerse con propósitos humildes y concretos" (pàg. 216)

I de la mateixa manera s'entén la projecció que abasta tota la humanitat: "Una última consideración en este punto. Si tenemos la mirada bien fija en Jesús paciente, los que nos sabemos hermanos de Jesucristo, ante los genocidios -intelectuales, físicos, morales- de la historia de la humanidad, o ante los crímenes terribles que en este mundo 'globalizado' se cometen a la vista de nuestros ojos, no nos podemos quedar inactivos ni conformarnos con una palabra de repulsa. Los cristianos descubrimos en esos abusos, de manera muy especial, la Pasión y Muerte del Señor, que provoca en el alma la necesidad de la reparación y el desagravio, y una entrega activa, generosa, a la causa de la paz en el mundo" (pàg. 248).

La dimensió teològica, que l'autor sempre aporta com a sòlid fonament,

allunya les consideracions de caràcter moral, espiritual o ascètic d'un sentimentalisme fàcil i superficial. Aquesta reflexió teològica i doctrinal té, de vegades, una densitat especial. I és per això que podríem dir que Mons. Echevarría ha dut a terme -sense proposar-s'ho formalment, sinó més aviat com una cosa que es desprèn de la seva manera d'acostar-se al misteri de la Humanitat del Verb- un breu recorregut per alguns dels temes cristològics essencials. De fet, amb una particular claredat, l'autor ens comenta la relació de la voluntat humana de Jesús amb la seva voluntat divina:

"En la oración del huerto resplandece, en el dolor y la angustia, la perfección de la naturaleza humana de Cristo, que se expresa en los actos de su voluntad (humana). A Cristo, como hombre, le repugna el sufrimiento y la muerte, y así lo manifiesta al Padre: no los quiere. Pero en cuanto Dios tiene una única voluntad con el Padre. La maravillosa lección de Getsemaní -y, a la vez, la revelación del misterio de Jesús- es que el Señor, también como hombre, también con su voluntad humana y superando su 'natural' -en el sentido estricto de la palabra- repugnancia al dolor y a la muerte, se adhiere plenamente con su voluntad humana, fortalecida en la oración, a la voluntad divina" (pp. 105-106; cfr. també, per exemple, pàg. 127).

L'autor també intueix en l'oració de Jesucrist la unitat de la Trinitat en tota la seva activitat: "A la vez, Jesús, con su diálogo humilde, reveló con otro matiz la recíproca y total unión que existe entre las tres Personas. Aunque no nos ha sido otorgado más que atisbar de lejos y entre sombras la perfección intratrinitaria,

percibimos en sus palabras y en sus gestos que en Cristo están el Padre y el Espíritu Santo, y Él está en las otras dos Personas. En esta petición humilde de su oración se expresa de modo admirable la unidad de la Trinidad Santísima" (pàg. 118). O insisteix a mostrar el seu ésser d'home veritable: "Cristo amó y realizó la Redención a través de esas limitaciones humanas, que asumió plenamente. Si no, carecerían de razón su tristeza, su llanto, su impaciencia ante el vacío en que cae su palabra, ante el alejamiento del pueblo a causa de sus enseñanzas, o ante las miras con que se mueven los hombres, también los suyos más íntimos" (pàg. 122).

L'autor busca ajudar el lector a ficar-se personalment en l'escena de l'Oració de l'Hort seguint el fil de la consideració de les actituds i paraules de Jesucrist. Proposa al lector que faci examen, que s'interrogui sobre la seva relació amb Déu, per tal d'animar-lo a identificar-se amb les actituds de Crist.

Al voltant del tema central de l'oració, hi apareixen altres realitats fonamentals de l'ésser i de la vida cristians: l'amistat personal amb Jesús; la filiació divina; el sentit i valor cristians del sofriment, com a cooperació amb la Redempció -la Creu-; la realitat de la Humanitat de Nostre Senyor, palesa en la seva angoixa i la seva tristesa davant de la Passió; la necessitat d'identificació total amb la Voluntat de Déu.

A més, en aquesta detallada contemplació de Jesucrist durant l'oració a Getsemaní, l'autor també ens ajuda a descobrir i valorar les virtuts humanes i cristianes que resplendeixen en la Humanitat perfecta de Nostre Senyor, com a model i estímul per a cadascun de nosaltres: prudència, lliurament i docilitat, humilitat i senzillesa, etc.

Un llibre, per tant, no només de lectura espiritual, sinó més aviat de meditació, amb aquella força que neix sempre quan en aquesta meditació ens van portant de la mà, perquè qui primer l'ha feta és el mateix autor.

I, juntament amb aquest acostar-se amorós al Crist en la seva humanitat santíssima i sofrent, Mons. Echevarría –a manera de resum del contingut d'aquesta obra– insistirà constantment en la necessitat, el valor i el poder de l'oració: "Compete especialmente al cristiano proclamar en el mundo que –para ser auténticamente humanos– hemos de adentrarnos en la piedad filial con Dios con una oración sin treguas ni defecciones que nos enlace con los demás. Jesús actuó así; y nos incorporó a su Vida divina con una comunión de amor inigualable".

"Tu vida de apóstol vale lo que vale tu oración", escribió San Josemaría. Y para que de nuestra existencia salgan aguas que saltan hasta la vida eterna (cfr. Jn 4, 14) he aquí el camino: rezar con y junto a Jesús, el Gran Rezador. Ésta es una de las más grandes lecciones de Getsemaní" (pàg. 272).

Ferran Rodríguez

"Santa Maria de Montalegre. Església de l'antiga Casa de la Caritat. Centenari 1902-2002"

Josep Masabeu

Ed. Albada, Terrassa, 2004
180 pàg.

Després del centenari de l'acabament, l'any 1902, de l'església de la Casa de la Caritat, atesa aleshores per les religioses de Sant Vicenç de Paül, els actuals encarregats d'aquesta església rectoral decidiren, fa pocs anys, publicar un llibre sobre la història del temple de Santa Maria de Montalegre. Aquesta església es troba situada al carrer Valldonzella, amb una entrada per aquest carrer i una altra pel carrer Montalegre, que dona pas al portal del Pati Manning de l'antiga Casa de la Caritat i a l'entrada principal del temple.

L'autor, Josep Masabeu –doctor en Pedagogia per la Universitat de Barcelona i actual director de Braval, una obra social promoguda per l'Opus Dei, al bell mig del Raval, adreçada a la integració

dels immigrants– narra detalladament amb molta informació històrica i gràfica, la història de l'església i de les institucions connexes que precediren la construcció de l'actual temple.

Es remunta fins al primitiu culte a la Mare de Déu de Montalegre a Tiana, on començà el culte a la Mare de Déu de l'Alegria, fora de la ciutat comtal. Continua amb la història de les Canonesses de Santa Maria de Montalegre, i passa per la fundació de la Cartoixa de Montalegre, a prop de Tiana i a la Conreria, lloc on es desenvolupà amb força la devoció popular primitiva. L'autor parla després del culte de la Mare de Déu de Montalegre a la ciutat de Barcelona. Estudia tant els trasllats de les institucions implicades en la construcció de les primeres edificacions com els diferents esdeveniments ocorreguts al llarg de força segles. Com i per què passaren per diverses mans –des de la Comunitat de Canonesses i el Seminari de la diòcesi, passant per la construcció d'un primitiu Hospici fins arribar finalment a la Casa de la Caritat. Tot és objecte d'estudi.

Un capítol el dedica a la ja ben coneguda Casa de la Caritat en els seus aspectes assistencials, la seva organització escolar i l'ensenyament impartit en les seves dependències. Descríu els denominats Tallers, on s'ensenyaven oficis. Com recorda, al 1902 –quan es construeix l'actual temple– la Casa de la Caritat es troba dirigida per les Filles de la Caritat, fundades per Sant Vicenç de Paül, les quals desenvolupen una gran feina caritativa i educacional al cor de la Barcelona més necessitada, durant una bona part del segle XIX i una altra del segle XX, i que va durar fins que les religioses es traslladaren a les "Llars Mundet".

Un altre capítol narra la construcció de l'església: aquest és llarg, amè i molt ben documentat. Un cinquè capítol està dedicat a una altra construcció més tardana –al 1908–, la de la capella de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa, lligada o relacionada amb el record de les aparicions de la Mare de Déu a sor Caterina Labouré, novícia–filla de la Caritat, a la rue du Bac, de París.

L'orgue de l'església ocupa l'atenció de l'autor per un important motiu: el valor artístic i musical d'aquest orgue. Es noten, en la redacció d'aquesta part de l'estudi, tant els dilatats coneixements musicals i tècnics de l'autor com la seva experimentada i cultivada afició artística i musical. Uns posteriors capítols ens relaten el funcionament del temple abans i després de la Guerra Civil, per tal d'anar a parar a la necessària restauració del temple feta després de la guerra fratricida. Masabeu s'atura en els artistes i artesans que es van dedicar a decorar el temple de Montalegre al llarg de la seva història. Després el llibre ens explica tant el fet de la decisió del Bisbat de confiar l'església a l'Opus Dei com també els treballs de la necessària rehabilitació, a partir de 1967, d'algunes parts del temple i de determinats locals annexos.

Acaba el llibre amb unes pàgines dedicades a la més recent història de l'església, quan aquesta és confiada a l'Opus Dei. Aleshores narra la fecunda labor pastoral, catequètica i social portada a terme a partir de l'any 1967 pels sacerdots i altres membres laics d'aquesta prelatura personal de l'Església fins al dia d'avui. També fa menció d'aquest any del centenari de la construcció del temple en relació amb la canonització del fundador de l'Opus Dei, el mateix any 2002.